

На основу члана 99. став 2. Закона о безбедности и интероперабилности железнице („Службени РС”, бр. 104/13, 66/15 – др. закон и 92/15),

Министар здравља, уз сагласност министра грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, доноси

Правилник о здравственим условима које морају испуњавати железнички радници

Правилник је објављен у "Службеном гласнику РС", бр. 24/2017 од 17.3.2017. године, а ступио је на снагу 25.3.2017.

1. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником прописују се здравствени услови које морају испуњавати железнички радници, начин њиховог утврђивања и време њиховог проверавања.

Члан 2.

Поједини изрази употребљени у овом правилнику имају следеће значење:

1) железнички радник је лице које непосредно учествује у обављању послова у вези са железничким саобраћајем;
2) здравствени преглед је преглед на којем се врши провера здравствене, односно физичке и психичке способности железничких радника:

(1) пре заснивања радног односа,
(2) пре распоређивања на друге послове и задатке, односно пре упућивања на школовање или стручно оспособљавање за вршење послова на одређеном радном месту из члана 4. овог правилника;

3) редован здравствени преглед је преглед на којем се врши провера здравствене, односно физичке и психичке способности железничких радника, у роковима прописаним за послове које железнички радник обавља, на начин утврђен овим правилником;

4) ванредан здравствени преглед је преглед на којем се врши проверавање здравствене, односно физичке и психичке способности железничког радника за кога се основано посумња да из здравствених разлога више није способан да обавља своје послове и задатке или после сваке несреће, теже повреде, тешке и дуготрајне болести, као и у другим случајевима прописаним у члану 27. овог правилника.

Члан 3.

Радна места железничких радника, зависно од начина и услова вршења тих послова и значаја за безбедност железничког саобраћаја, у погледу здравствене, односно физичке и психичке способности железничког радника, разврставају се у четири категорије и то: категорију А, категорију Б, категорију Ц и категорију Д.

Члан 4.

У категорију А спадају следећа радна места:

- 1) шеф станице који дежура као отправник возова;
- 2) возни диспечер на телекоманди;
- 3) отправник возова и оператор на спушталици П-2 и П-3;
- 4) маневриста и возни маневриста;
- 5) машиновођа вучног возила;
- 6) путујући надзорник вуче;
- 7) возач моторног пружног возила.

У категорију Б спадају следећа радна места:

- 1) скретничар;
- 2) руковалац маневре;
- 3) надзорни скретничар;
- 4) помоћник машиновође вучног возила;
- 5) машиновођа вучног возила за маневру;
- 6) маневриста на индустријском колосеку;
- 7) прегледач кола;
- 8) чувар пруге;
- 9) чувар косина.

У категорију Ц спадају следећа радна места:

- 1) транспортно комерцијални техничар;
- 2) возовођа и пописни возовођа;
- 3) возач маневарског вучног возила на индустријском колосеку;
- 4) кондуктер;
- 5) магационер;
- 6) вођа пружних радова;
- 7) руковалац машине за пружне радове;
- 8) чистач скретница;
- 9) чувар прелаза.

У категорију Д спадају следећа радна места:

- 1) шеф станице;
- 2) заменик и помоћник шефа станице;
- 3) оперативни помоћник шефа станице;
- 4) саобраћајни диспечер;
- 5) контролор за безбедност железничког саобраћаја;
- 6) телеграфиста на омнибусу;
- 7) телеграфиста – телепринтериста;
- 8) надзорник вуче;
- 9) надзорник прегледача кола;
- 10) шеф деонице за одржавање пруга;
- 11) заменик и помоћник шефа деонице за одржавање пруга;
- 12) шеф деонице сигнално-сигурносних постројења;
- 13) помоћник шефа деонице сигнално-сигурносних постројења;
- 14) електромеханичар сигнално-сигурносних постројења;
- 15) руковалац сигнално-сигурносних постројења;
- 16) шеф деонице телекомуникација;
- 17) руковалац телекомуникација;

- 18) електромеханичар телекомуникација;
- 19) шеф деонице за даљинско управљање;
- 20) диспечер центра за даљинско управљање;
- 21) руковалац даљинског управљања;
- 22) електромеханичар даљинског управљања;
- 23) шеф деонице контактне мреже;
- 24) пословођа контактне мреже;
- 25) руковалац контактне мреже;
- 26) електромеханичар контактне мреже;
- 27) шеф деонице електро-вучне подстанце;
- 28) електромеханичар електро-вучне подстанце;
- 29) руководиоца електро-енергетске диспечерске службе;
- 30) чувар моста и чувар тунела.

2. ЗДРАВСТВЕНЕ УСТАНОВЕ

Члан 5.

Здравствена способност железничких радника и лица која се стручно оспособљавају за обављање послова железничког радника, утврђује се здравственим прегледом који врши здравствена установа која испуњава законом прописане услове у погледу опреме и одговарајућих кадрова неопходних за обављање здравствених прегледа железничких радника на територији Републике Србије и поседује овлашћење министарства надлежног за послове здравља.

Овлашћени специјалиста медицине рада у здравственој установи, за обављање здравствених прегледа железничких радника, мора да има потврду о успешно завршеној едукацији железничке медицине. Едукацију из железничке медицине организује и спроводи установа коју овласти министарство надлежно за послове здравља, које је дужно да списак здравствених установа које испуњавају услове из става 1. овог члана достави Дирекцији за железнице.

Дирекција за железнице објављује на својој интернет страници списак здравствених установа из става 1. овог члана.

3. ЗДРАВСТВЕНИ УСЛОВИ

Члан 6.

Здравствени услови које морају испуњавати железнички радници утврђују се и проверавају у погледу:

- 1) општег здравственог стања и физичке и психичке способности;
- 2) стања чула слуха и функције говора и равнотеже;
- 3) стања чула вида.

За свако стање из става 1. овог члана утврђују се и проверавају здравствени услови за прву, другу и трећу здравствену групу. Изузетно, за стање чула вида, утврђују се и проверавају здравствени услови за четврту здравствену групу.

Члан 7.

У погледу општег здравственог стања и физичке и психичке способности железнички радници разврставају се у следеће здравствене групе:

- 1) у прву здравствену групу – ако њихово здравствено стање омогућава обављање одређених послова без опасности по безбедност железничког саобраћаја и ако не постоје контраиндикације прописане овим правилником;
- 2) у другу здравствену групу – ако је утврђено да болује од обољења, укључујући и контраиндикације, која не умањују функционалне способности организма, као и радници код којих су наступиле промене услед болести или старења, ако оне не утичу на здравствену способност радника, која је од значаја за безбедност железничког саобраћаја;
- 3) у трећу здравствену групу – ако је утврђено да болује од обољења, укључујући и контраиндикације, које умањују функционалне способности организма, али битно не утичу на здравствену способност радника, која је од значаја за безбедност железничког саобраћаја.

Члан 8.

У погледу стања чула слуха и функције говора и равнотеже железнички радници разврставају се у следеће здравствене групе:

- 1) у прву здравствену групу – ако тоналном лиминарном аудиометријом није утврђен већи губитак слуха, на сваком уху посебно, до 25 dB за фреквенције 500, 1.000 и 2.000 Hz, а за фреквенцију од 4.000 Hz 40 dB обострани губитак слуха и ако постоји уредна функција говора и равнотеже;
- 2) у другу здравствену групу – ако тоналном лиминарном аудиометријом није утврђен већи губитак слуха, на сваком уху посебно, до 30 dB за фреквенције 500, 1.000 и 2.000 Hz, а за фреквенцију од 4.000 Hz 80 dB обострани губитак слуха и ако постоји уредна функција говора и равнотеже;
- 3) у трећу здравствену групу – ако за слух испитан тоналном лиминарном аудиометријом није утврђен већи губитак слуха, на сваком уху посебно, до 40 dB за фреквенције 500 и 1.000 Hz, а за фреквенцију од 2.000 Hz 45 dB, а за фреквенцију од 4.000 Hz 90 dB обострани губитак слуха и ако постоји уредна функција говора и равнотеже.

Члан 9.

У погледу стања чула вида – железнички радници разврставају се у следеће здравствене групе:

- 1) у прву здравствену групу, ако је:
  - (1) оштрина вида на сваком оку 1,0 без корекције (начин одређивања рефракције Snellene-овим таблицама или Orthorater-ом по потреби скијаскопијом),
  - (2) очуван колорни вид: распознавање боја по псеудоизохроматским таблицама, а по потреби аномалоскопски по NAGEL-у где се AQ (аномални коефицијент) креће у границама 0,7–1,3,
  - (3) видно поље нормалне ширине која се испитује периметријски,
  - (4) адаптација на таму: нормална (испитати скотоптикометром по HEINSSUS-у или Никтометром по Rodenstock-у),
  - (5) интракуларни притисак: нормалан (мерен тонометријски),
  - (6) очуван бинокуларни вид:
    - има ортофорију или хетерофорију (испитати методом покривања или Orthorater-ом),
    - има нормалну покретљивост булбуса,
    - има добар стерео вид (по Randot тесту или Orthorater-ом);
- 2) у другу здравствену групу, ако је:
  - (1) оштрина вида на сваком оку 0,2 без корекције уз обавезно ношење наочара које не могу бити јаче од $\pm 3,0$ Dsph или да у комбинацији са $\pm 2,0$ Dcyl постиже оштрину вида најмање 0,8 на сваком оку,
  - (2) колорни вид: распознавање боја по псеудоизохроматским таблицама, а по потреби аномалоскопски по NAGEL-у и где се AQ креће у границама 0,5–10,0,
  - (3) видно поље нормалне ширине која се испитује периметријски,
  - (4) адаптација на таму: нормална (испитати скотоптикометром по HEINSSUS-у или Никтометром по Rodenstock-у),
  - (5) интракуларни притисак: нормалан (мерен тонометријски),
  - (6) очуван бинокуларни вид:
    - има ортофорију или хетерофорију,

- има нормалну покретљивост булбуса,
- има добар стерео вид (по Randot тесту или Orthorater-ом);
- 3) у трећу здравствену групу, ако је:
  - (1) оштрина вида: најмање 0,1 нативно на сваком оку, и где се корекцијом која није већа од $\pm 4,0$ Dsph или у комбинацији са $\pm 2,0$ Dсу1 добија најмања оштрина вида од 0,8 на сваком оку,
  - (2) колорни вид: распознавање боја по псеудоизохроматским таблицама, а по потреби по NAGEL-а номалоскопијом, где се AQ креће у границама 0,5–10,0,
  - (3) видно поље нормалне ширине која се испитује конфронтацијом, а по потреби сферним периметром,
  - (4) адаптација на таму: нормална (испитати скотоптикометром по HEINSSUS-у или Никтометром по Rodenstock-у),
  - (5) интраокуларни притисак: нормалан (мерен тонометријски),
  - (6) очуван бинокуларни вид:
- има ортофорију или хетерофорију (испитати методом покривања или Orthorater-ом),
- има нормалну покретљивост булбуса,
- има добар стерео вид (по Randot тесту или Orthorater-ом);
- 4) у четврту здравствену групу, ако је:
  - (1) оштрина вида нативна на сваком оку не мање од 0,05 с тим што се може кориговати корекционим стаклима од $\pm 4,0$ Dsph или у комбинацији $\pm 2,0$ Dсу1 до 0,7 на сваком оку. Корекција се може постићи и контактним сочивима у складу са условима радног места,
  - (2) колорни вид: да нису анопи,
  - (3) видно поље нормалне ширине која се испитује конфронтацијом, а по потреби сферним периметром,
  - (4) адаптација на таму: нормална,
  - (5) интраокуларни притисак: нормалан,
  - (6) очуван бинокуларни вид:
- има ортофорију или хетерофорију,
- има нормалну покретљивост булбуса,
- има добар стерео вид (мерен по Randot тесту или Orthorater-ом).

Члан 10.

Преглед категорија радних места са потребним здравственим групама при здравственом прегледу, редовном и ванредном прегледу.

Редни број	Радно место	Категорија	Здравствена група					
			Здравствени преглед			Редован – ванредан преглед		
			Опште здрав. стање, физичке и психичке способности	Чуло слуха и функције говора и равнотеже	Чуло вида	Опште здрав.стање, физичке и психичке способности	Чуло слуха и функције говора и равнотеже	Чуло вида
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Шеф станице који дежура као отправник возова	А	I	I	I	I	II	II
2.	Возни диспечер на телекоманди	А	I	I	I	I	II	II
3.	Отправник возова и оператор на спушгалици П-2 и П-3	А	I	I	I	I	II	II
4.	Маневриста и возни маневриста	А	I	I	I	I	II	I
5.	Машиновођа вучног возила	А	I	I	I	I	II	II
6.	Путујући надзорник вуче	А	I	I	I	I	II	II
7.	Возач моторног пружног возила	А	I	I	I	I	II	II
8.	Скретничар	Б	I	II	I	II	II	II
9.	Руковалац маневре	Б	I	II	I	II	II	II
10.	Надзорни скретничар	Б	I	II	I	II	II	II
11.	Помоћник машиновође вучног возила	Б	I	II	I	II	II	II
12.	Машиновођа вучног возила за	Б	I	II	I	II	II	II

	маневру							
13.	Маневриста на индустријском колосеку	Б	I	II	I	II	II	II
14.	Прегледач кола	Б	I	II	I	II	II	II
15.	Чувар пруге	Б	I	II	I	II	II	II
16.	Чувар косина	Б	I	II	I	II	II	II
17.	Транспортно комерцијални техничар	Ц	II	II	II	II	III	III
18.	Возовођа и пописни возовођа	Ц	II	II	II	II	III	III
19.	Возач маневарског вучног возила на индустријском колосеку	Ц	II	II	II	II	III	III
20.	Кондуктер	Ц	II	II	II	II	III	III
21.	Магационер	Ц	II	II	II	II	III	III
22.	Вођа пружних радова	Ц	II	II	II	II	III	III
23.	Руковалац машине за пружне радове	Ц	II	II	II	II	III	III
24.	Чистач скретница	Ц	II	II	II	II	III	III
25.	Чувар прелаза	Ц	II	II	II	II	III	III
26.	Шеф станице	Д	II	II	III	III	III	IV
27.	Заменик и помоћник шефа станице	Д	II	II	III	III	III	IV
28.	Оперативни помоћник шефа станице	Д	II	II	III	III	III	IV
29.	Саобраћајни диспечер	Д	II	II	III	III	III	IV
30.	Контролор за безбедност железничког саобраћаја	Д	II	II	III	III	III	IV
31.	Телеграфиста на омнибусу	Д	II	II	III	III	III	IV
32.	Телеграфиста телепринтериста	Д	II	II	III	III	III	IV
33.	Надзорник вуче	Д	II	II	III	III	III	IV
34.	Надзорник прегледача кола	Д	II	II	III	III	III	IV
35.	Шеф деонице за одржавање пруга	Д	II	II	III	III	III	IV
36.	Заменик и помоћник шефа деонице за одржавање пруга	Д	II	II	III	III	III	IV
	Шеф деонице							

37.	сигнално-сигурносних постројења	Д	II	II	III	III	III	IV
38.	Помоћник шефа деонице сигнално-сигурносних постројења	Д	II	II	III	III	III	IV
39.	Електромеханичар сигнално-сигурносних постројења	Д	II	II	III	III	III	IV
40.	Руководилац сигнално-сигурносних постројења	Д	II	II	III	III	III	IV
41.	Шеф деонице телекомуникација	Д	II	II	III	III	III	IV
42.	Руководилац телекомуникација	Д	II	II	III	III	III	IV
43.	Електромеханичар телекомуникација	Д	II	II	III	III	III	IV
44.	Шеф деонице за даљинско управљање	Д	II	II	III	III	III	IV
45.	Диспечер центра за даљинско управљање	Д	II	II	III	III	III	IV
46.	Руководилац даљинског управљања	Д	II	II	III	III	III	IV
47.	Електромеханичар даљинског управљања	Д	II	II	III	III	III	IV
48.	Шеф деонице контактне мреже	Д	II	II	III	III	III	IV
49.	Пословођа контактне мреже	Д	II	II	III	III	III	IV
50.	Руководилац контактне мреже	Д	II	II	III	III	III	IV
51.	Електромеханичар контактне мреже	Д	II	II	III	III	III	IV
52.	Шеф деонице електровучне подстанце	Д	II	II	III	III	III	IV
53.	Електромеханичар електровучне подстанце	Д	II	II	III	III	III	IV
54.	Руководилац електро-енергетске диспечерске службе	Д	II	II	III	III	III	IV
55.	Чувар моста и чувар тунела	Д	II	II	III	III	III	IV

4. КОНТРАИНДИКАЦИЈЕ ЗА РАД НА ПОСЛОВИМА ЖЕЛЕЗНИЧКИХ РАДНИКА

Члан 11.

Контраиндикације у погледу општег здравственог стања, односно физичке и психичке способности су:

1) Психијатријска и неуролошка стања и обољења:

(1) психозе (од F00)* зависно од облика, терапијских могућности, тока психозе, квалитета и дуготрајности ремисије и категорије послова које железнички радник обавља (изузев F 17.2),

(2) неурозе (до F – 50.9)* зависно од стања анксиозности, стања фобије, неких облика опсесивно компулзивне неурозе. Други облици неуроза зависно од симптоматологије, трајања и резистентности према терапији зависно од мотивације за рад и постојања наглашености за секундарну добит и категорије послова које обавља,

(3) болести поремећаја спавања (F 51.0 – F 51.9)* нарколепсија, катаплексија, ноћне море, синдром опструктивне апнеје у спавању (G 47.3)*,

(4) поремећаји личности (F 60 – F 60.9)* зависно од дубине поремећаја саставних делова личности, њихових квалитета и израза, те поремећаја целине личности, досадашњег социјалног и радног функционисања, прага толеранције на фрустрације животне и радне средине и категорије послова које обавља,

(5) алкохолизам, наркоманија и таблетоманија (F 10 – F 19)*,

(6) душевна заосталост (F 70 – F 79)* у утврђивању контраиндикација, оцена интелектуалног нивоа треба да се изврши на бази било које информације, укључујући клиничке налазе, степен адаптираности понашања и психометријских налаза. Коефицијент интелигенције је само оријентир при утврђивању интелектуалног нивоа и не треба се истог стриктно придржавати,

(7) траума, запаљење и васкуларне болести централног нервног система са трајним последицама – при утврђивању контраиндикација потребна је индивидуална оцена, водећи рачуна о обиму и квалитету неуролошких, психичких и комбинованих последица, адаптираности болесника на трајне последице, мотивацији болесника за рад и категорији послова које обавља,

(8) хередодегенеративне болести, мултилокуларни процес, екстрапирамидни синдроми, атаксије и болести моторног неурона и обољења периферних живаца. Контраиндикације треба утврђивати, индивидуално према свакој болести посебно, у односу на прогресивност или стационарност процеса и према томе да ли се ради о манифестној симптоматологији или рудиментарним или абортивним облицима болести. Треба узети у обзир и категорије послова које обавља, као и мотивацију болесника за рад,

(9) миопатије – контраиндикације се утврђују индивидуално према свакој болести,

(10) епилепсија и сумња на епилепсију – контраиндикација постоји када се на основу хетероanamнестичких података, клиничког прегледа и лабораторијских налаза утврди да постоји епилепсија,

(11) тежи облици мигрена;

2) Психолошка стања:

(1) интелектуална инсуфицијентност,

(2) психомоторни поремећаји,

(3) психосензорни поремећаји,

(4) поремећаји личности.

Психолог одређује границе контраиндикација узимајући у обзир захтеве радног места, мотивацију радника и радно искуство.

3) Стања обољења срца и крвних судова:

(1) исхемијска болест срца,

(2) хипертонично срце,

(3) кардиомиопатија,

(4) урођене или стечене срчане мане са значајним хемодинамским променама;

(5) урођена или стечена обољења великих крвних судова са значајним хемодинамским променама,

(6) плућна хипертензија са или без израженог плућног срца,

(7) констриктивни перикардитис,

(8) средње тешка и тешка артеријска хипертензија (дијастолни притисак изнад 110 mm Hg),

(9) поремећаји спровођења и поремећаји ритма:

– AV блок II степена и III степена,

– блок леве гране His-овог снопа (левокрурални блок – LKB),

– болест синусног чвора,

– преткоморни и коморни поремећаји ритма праћени тахикардијом,

– коморне екстрасистоле (у салвама, по типу бигеминије, тригеминије, или се појављују у току теста оптерећења, R на T феномен),

– Wolf Parkinson White синдром;

4) Обољења респираторног система:

(1) хронична опструктивна болест плућа (средње тешког и тешког степена са делимичном и потпуном респираторном инсуфицијенцијом),

(2) неоплазме,

(3) астма бронхијална;

5) Обољења дигестивног система:

(1) рецидивирајућа улкусна болест,

(2) Crohn-ова болест, улцерозни колитис,

(3) обољења јетре са тенденцијом ка инсуфицијенцији,

(4) тежа обољења панкреаса,

(5) неоплазме, до пет година после дијагностике, или рецидиви;

6) Обољења ендокриног система:

(1) шећерна болест типа I и типа II под терапијом (способан, уколико је ниво гликемије регулисан дијетом или оралном терапијом и уколико нема касних компликација и уз обавезну контролу код наредног периодичног здравственог прегледа),

(2) сва обољења жлезда са унутрашњим лучењем са тенденцијом ка хиперфункцији или хипофункцији, резистентна на терапију,

(3) неоплазме, до пет година после дијагностике или рецидиви;

7) Обољења бубрега:

(1) хроничне тешке болести урогениталног система,

(2) неоплазма;

8) Хроничне болести хематопоетског система;

9) Тешки облици обољења коже;

10) Хронична стања, обољења и повреде локомоторног система са већим оштећењем функције.

* по Међународној статистичкој класификацији болести и сродних здравствених проблема – (МКБ-10)

Члан 12.

Контраиндикације у погледу стања чула слуха и функције говора и равнотеже су:

1) сви верификовани трајни поремећаји функције говора и равнотеже;

2) малигна обољења врата, синуса, епифаринкса, мезофаринкса и хипофаринкса, ларинкса, језика, штитне жлезде и плувачних жлезда;

3) парализа меког непца, фаринкса и ларинкса, стенозе езофагуса, ларинкса и трахеје;

4) отосклероза;

- 5) једнострано или обострано хронично гнојно запаљење средњег уха;
- 6) тешки облици озене;
- 7) тешки облици вазомоторног или алергичног ринитиса;
- 8) рецидивантна полипоза носних шупљина.

Члан 13.

Контраиндикације у погледу стања чула вида су:

- 1) птоза очних капака која достиже половине зенице;
- 2) страбизам (хетеротропија);
- 3) пареза или парализа очних мишића;
- 4) нистагмус при погледу право;
- 5) јаче замућена рожњача која компромитује оштрину вида;
- 6) хиперметропија већа од +4,0 Dsph;
- 7) миопија већа од -4,0 Dsph;
- 8) астигматизам већ од +/- 2,0 сул. (укључујући и мешовити астигматизам);
- 9) глауком (примарни и секундарни);
- 10) сужење видног поља од 20 степени у било ком меридијану;
- 11) објективни или апсолутни скотом;
- 12) катаракта (прогресијентна);
- 13) афакија;
- 14) аблација ретине;
- 15) болести ретине и хориоидеје које су праћене падом функције вида склоне рецидивирању;
- 16) болести очног нерва;
- 17) нераспознавање боја;
- 18) анизометрија већа од 3.0 Dsph;
- 19) анофталмија;
- 20) поремећај адаптације на таму.

Члан 14.

Код контраиндикације на здравственом прегледу процењују се:

- 1) степен његове еволутивности;
- 2) могућност рецидивирања;
- 3) њихов одраз на функције.

Апсолутне контраиндикације за категорију А, Б и Ц радних места могу бити релативне за категорију Д радних места уколико функције задовољавају постављене захтеве радног места, а клиничка слика не показује склоност ка погоршању постојећег стања.

Члан 15.

Контраиндикације за рад на радним местима које обављају железнички радници представљају и друга обољења и стања, ако су изражена у таквом степену и обиму да онемогућују вршење одређених послова од значаја за безбедност железничког саобраћаја.

Члан 16.

Ако се на редовном и ванредном здравственом прегледу утврде контраиндикације из чл. 11, 12, 13, 14. и 15. овог правилника надлежни лекар може железничког радника прогласити способним за рад у случају:

- 1) ако је његово здравствено стање такво да уз адекватно лечење и медицински надзор задовољава захтеве радног места;
- 2) ако су недостаци функционално компензовани;
- 3) ако су његова професионална способност, вештина, искуство, као и степен мотивисаности такви да могу надокнадити утврђени недостатак.

5. УТВРЂИВАЊЕ И ПРОВЕРАВАЊЕ ЗДРАВСТВЕНИХ УСЛОВА

Члан 17.

Железнички радник који обавља послове на радном месту категорије А, мора на здравственом прегледу испуњавати следеће здравствене услове:

- 1) у погледу општег здравственог стања и физичке и психичке способности – услове прве здравствене групе;
- 2) у погледу стања чула слуха и функције говора и равнотеже – услове прве здравствене групе;
- 3) у погледу стања чула вида – услове прве здравствене групе.

Члан 18.

Железнички радник који обавља послове на радном месту категорије Б, мора на здравственом прегледу испуњавати следеће здравствене услове:

- 1) у погледу општег здравственог стања и физичке и психичке способности – услове прве здравствене групе;
- 2) у погледу стања чула слуха и функције говора и равнотеже – услове друге здравствене групе;
- 3) у погледу стања чула вида – услове прве здравствене групе.

Члан 19.

Железнички радник који обавља послове на радном месту категорије Ц, мора на здравственом прегледу испуњавати следеће здравствене услове:

- 1) у погледу општег здравственог стања и физичке и психичке способности – услове друге здравствене групе;
- 2) у погледу стања чула слуха и функције говора и равнотеже – услове друге здравствене групе;
- 3) у погледу стања чула вида – услове друге здравствене групе.

Члан 20.

Железнички радник који обавља послове на радном месту категорије Д, мора на здравственом прегледу испуњавати следеће здравствене услове:

- 1) у погледу општег здравственог стања и физичке и психичке способности – услове друге здравствене групе;
- 2) у погледу стања чула слуха и функције говора и равнотеже – услове друге здравствене групе;
- 3) у погледу стања чула вида – услове треће здравствене групе.

Члан 21.

Железнички радник је здравствено способан за радно место одговарајуће категорије ако се на редовном или ванредном здравственом прегледу утврди да испуњава здравствене услове утврђене на здравственом прегледу општег здравственог стања и физичке и психичке способности, стања чула слуха и функције говора и равнотеже и стања чула вида.

Члан 22.

Железнички радник који обавља послове на радном месту категорије А, здравствено је способан за радно место те категорије ако се на редовном или ванредном прегледу утврди да испуњава:

- 1) у погледу општег здравственог стања и физичке и психичке способности – услове прве здравствене групе;
- 2) у погледу стања чула слуха и функције говора и равнотеже – услове друге здравствене групе;
- 3) у погледу стања чула вида – услове друге здравствене групе.

Изузетно од става 1. овог члана, железнички радник на радном месту маневристе и возног маневристе, у погледу стања чула вида мора испуњавати услове прве здравствене групе, осим оштрине вида која мора бити, без корекције, најмање 0,8 на сваком оку.

Члан 23.

Железнички радник који обавља послове на радном месту категорије Б, здравствено је способан за радно место те категорије ако се на редовном или ванредном прегледу утврди да испуњава:

- 1) у погледу општег здравственог стања и физичке и психичке способности – услове друге здравствене групе;
- 2) у погледу стања чула слуха и функције говора и равнотеже – услове друге здравствене групе;
- 3) у погледу стања чула вида – услове друге здравствене групе.

Члан 24.

Железнички радник који обавља послове на радном месту категорије Ц, здравствено је способан за радно место те категорије ако се на редовном или ванредном прегледу утврди да испуњава:

- 1) у погледу општег здравственог стања и физичке и психичке способности – услове друге здравствене групе;
- 2) у погледу стања чула слуха и функције говора и равнотеже – услове треће здравствене групе;
- 3) у погледу стања чула вида – услове треће здравствене групе.

Члан 25.

Железнички радник који обавља послове на радном месту категорије Д, здравствено је способан за радно место те категорије ако се на редовном или ванредном прегледу утврди да испуњава:

- 1) у погледу општег здравственог стања и физичке и психичке способности – услове треће здравствене групе;
- 2) у погледу стања чула слуха и функције говора и равнотеже – услове треће здравствене групе;
- 3) у погледу стања чула вида – услове четврте здравствене групе.

Члан 26.

Проверавање здравствене, односно физичке и психичке способности на редовним здравственим прегледима врши се за железничке раднике који раде на радним местима:

- 1) категорија А – сваке године, осим машиновођа чији се прегледи морају спроводити најмање сваке три године до 55 година старости, а након тога сваке године;
  - 2) категорија Б – сваке друге године, осим машиновођа чији се прегледи морају спроводити најмање сваке три године до 55 година старости, а након тога сваке године;
  - 3) категорија Ц – сваке треће године;
  - 4) категорије Д – сваке четврте године.
- Време проверавања из става 1. овог члана рачуна се од последњег лекарског прегледа.

Члан 27.

Проверавање здравствене, односно физичке и психичке способности железничких радника на ванредном здравственом прегледу врши се и пре истека времена из члана 26. овог правилника у следећим случајевима:

- 1) пре распоређивања на радно место за које се тражи виша категорија која је прописана за радно место које је радник до тада обављао;
- 2) после сваке привремене неспособности за рад услед болести или повреде која је трајала дуже од 60 дана непрекидно, а за радна места категорије А после сваке привремене неспособности за рад услед болести или повреде која је трајала дуже од 30 дана и за радна места са повећаним ризиком након закључивања боловања на основу тешке повреде на раду;
- 3) ако постоји основана сумња о употреби алкохола, психоактивних контролираних супстанци и прекурсора;
- 4) код отежане професионалне адаптације;
- 5) после сваке несреће озбиљне;
- 6) на захтев непосредног претпостављеног;
- 7) на захтев лекара који врши проверавање физичке и психичке способности железничких радника пре ступања на рад и у току рада, као и на захтев овлашћеног лица за вршење унутрашњег надзора, републичког инспектора за железнички саобраћај, јавног тужиоца, истражног судије, суда и судије за прекршаје;
- 8) на захтев лекара или лекарске комисије за оцену привремене неспособности за рад;
- 9) на захтев лица за безбедност и здравље на раду или социјалног радника;
- 10) на лични захтев радника, уколико писменим путем обавести непосредног руководиоца да се не осећа здравствено способним за обављање послова на које је распоређен.

6. ПОСТУПАК УТВРЂИВАЊА И ПРОВЕРАВАЊА ФИЗИЧКЕ И ПСИХИЧКЕ СПОСОБНОСТИ ЖЕЛЕЗНИЧКИХ РАДНИКА

Члан 28.

Упућивање железничких радника на здравствени преглед, редован или ванредан здравствени преглед, прописан овим правилником, врши послодавац.

Послодавац који упућује железничког радника на здравствени преглед, редован или ванредан здравствени преглед дужан је да здравственој установи, која ће вршити тај преглед, достави упут за преглед са називом радног места, потребним подацима о радном месту и условима рада на пословима које ће обављати, односно које обавља радник чији се здравствени преглед тражи.

Ако се железнички радник упућује на ванредан здравствени преглед, послодавац је дужан да у упуту наведе разлог за упућивање на ванредан здравствени преглед.

Облик и садржина Упута за здравствени преглед одштампан је уз овај правилник и чини његов саставни део (Прилог 1).

Железничком раднику који се упућује на редован или ванредан здравствени преглед мора се обезбедити најмање 12 часова одмора пре почетка прегледа.

Члан 29.

На редован здравствени преглед упућује се железнички радник у роковима који су прописани у члану 26. овог правилника и то најмање 30 дана пре рока предвиђеног за обављање тог прегледа.

Железнички радник је дужан да уз упут за преглед понесе и сву тражену медицинску документацију.

Члан 30.

Железнички радник који се упућује на ванредан здравствени преглед, дужан је да уз захтев или упут за преглед преда и тражену медицинску документацију о току и лечењу болести или стања код изабраног лекара, као и другу релевантну документацију, зависно од разлога упућивања на ванредан здравствени преглед.

Члан 31.

На редован или ванредан здравствени преглед не може се упутити железнички радник који је привремено неспособан за рад док та неспособност траје, осим у случају изричитог захтева лекарске комисије за привремену спреченост за рад преко 30 дана, или на захтев инвалидске комисије.

Члан 32.

Здравствени преглед, редован или ванредни здравствени преглед обухвата:

- 1) анамнезу садашњег здравственог стања;
- 2) личну и породичну анамнезу;
- 3) професионалну и социјалну анамнезу;
- 4) физикални преглед;
- 5) лабораторијске анализе;
- 6) дијагностичке тестове;
- 7) специјалистичке прегледе који су потребни за доношење правилне оцене о здравственој способности.

Изузетно за радно место са повећаним ризиком, здравствени преглед обухвата и тестирање на психоактивне контролисане супстанце.

Код редовног или ванредног здравственог прегледа, психолошки преглед обухвата оцену интелектуалних, психомоторних и психосензорних способности и особина личности.

Члан 33.

Редован или ванредан здравствени преглед, једном започет, не прекида се док се не обави до краја, изузев у медицински оправданим случајевима.

Члан 34.

На основу резултата извршеног прегледа и расположиве медицинске документације, здравствена установа која је извршила здравствени преглед даје оцену о здравственој способности железничког радника за вршење послова на радном месту из члана 4. овог правилника.

Оцена здравствене способности уноси се у Уверење о здравственој способности за рад железничког радника, чији су облик и садржина утврђени у Прилогу 2. који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

У случају губитка здравствене способности за обављање посла на радном месту односне категорије уверење из става 2. овог члана доставља се у два примерка.

Члан 35.

Ако се на здравственом прегледу утврди да железнички радник не испуњава прописане здравствене услове за тражено радно место, здравствена установа је дужна да назначи да ли је здравственим прегледом утврђено да је железнички радник здравствено односно психички и физички способан за радно место друге категорије односно да ли је трајно или привремено неспособан за обављање послова на одређеном радном месту.

Члан 36.

Уверење о оцени здравствене способности, здравствена установа доставља организационој јединици послодавца која је железничког радника упутила на преглед и изабраном лекару.

Ако се приликом здравственог прегледа утврди да железнички радник не испуњава прописане здравствене услове за обављање послова на одређеном радном месту, здравствена установа је дужна да одмах (факсом, телеграмом или електронском поштом) извести лице за безбедност и здравље на раду које обавештава непосредног руководиоца запосленог, који је железничког радника упутио на преглед.

Када организационо јединица послодавца добије уверење о здравственој неспособности железничког радника за рад на радном месту одређене категорије, дужна је да му уручи један примерак уверења у року од осам дана од приспећа уверења у организациону јединицу.

Железнички радник, по добијању уверења о оцени здравствене способности, не може обављати послове за које не испуњава здравствене услове.

Члан 37.

У случају утврђивања здравствене неспособности железничког радника за рад на радном месту одређене категорије из члана 4. овог правилника, железнички радник се може распоредити на послове друге категорије у складу са преосталом здравственом способношћу утврђеном у уверењу здравствене установе и потребом процеса рада.

Ако се железнички радник није подвргао здравственом прегледу на који је упућен, послодавац му не сме дозволити обављање послова на радном месту из члана 4. овог правилника.

Члан 38.

Железнички радник има право да уложи приговор на оцену здравствене способности у року од осам дана од дана пријема уверења.

На оцену здравствене способности, односно физичке и психичке способности право на приговор има и лице које је железничког радника упутило на здравствени преглед, у року из става 1. овог члана.

Приговор не задржава извршење обавезе послодавца из члана 36. став 4. овог правилника, али задржава извршење обавезе из члана 37. овог правилника.

Приговор на уверење о оцени здравствене, односно физичке и психичке способности садржи:

- 1) назив здравствене установе којој се приговор упућује;
- 2) име и презиме запосленог, занимање, радно место по основу кога је био на здравственом прегледу;
- 3) назив организационе јединице послодавца;
- 4) место, време и начин вршења прегледа и разлоге због којих се приговор упућује;
- 5) евентуалне доказе;
- 6) потпис подносиоца приговора.

Члан 39.

Здравствена установа образује комисију, као сталан орган, за решавање приговора на оцену здравствене, односно физичке и психичке способности, као и давања експертних мишљења у вези са здравственом способношћу железничког радника у медицински нејасним и спорним случајевима. Комисија даје мишљења и оцене и доноси одлуке на основу увида у целокупну медицинску документацију и других релевантних чињеница за утврђивање здравствене односно физичке и психичке способности железничког радника.

Комисија из става 1. овог члана састоји се од председника, његовог заменика и два члана и њихових заменика, које именује директор здравствене установе.

Председник, заменик председника комисије, чланови и заменици чланова комисије су лекари запослени у здравственој установи, који нису учествовали у првостепеној оцени здравствене способности железничког радника по чијем се приговору решава.

Комисија одлучује већином гласова.

Комисија има право да:

- 1) одбаци приговор као неблаговремен или као изјављен од неовлашћеног лица;
- 2) одбије приговор као неоснован и потврди првостепени налаз;
- 3) усвоји приговор, поништи првостепени налаз и врати подносиоца приговора на поновни преглед;
- 4) преиначи првостепени налаз у складу са својим налазом.

7. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 40.

Редован или ванредан здравствени преглед железничких радника, који је започет пре дана ступања на снагу овог правилника,

извршиће се на начин утврђен Правилником о здравственим условима које морају испуњавати железнички радници („Службени лист СРЈ”, број 3/00).

Члан 41.

Редован здравствени преглед железничког радника, коме је сходно одредбама овог правилника промењена категорија радног места и рокови за вршење редовних здравствених прегледа, извршиће се у временском периоду утврђеном овим правилником.

Члан 42.

До утврђивања односно одређивања здравствене установе која ће вршити здравствене прегледе железничких радника, у складу са овим правилником, редовне здравствене прегледе вршиће здравствене установе које су те прегледе вршиле до ступања на снагу овог правилника.

Члан 43.

Даном ступања на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о здравственим условима које морају испуњавати железнички радници („Службени лист СРЈ”, број 3/00).

Члан 44.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Број 110-00-359/2015-02

У Београду, 27. фебруара 2017. године

Министар,
асс. др **Златибор Лончар**, с.р.

_____
(Послодавац)
Број: _____
Датум: _____
У _____

_____
(Здравствена установа)
У _____
Ул. _____

УПУТ ЗА ЗДРАВСТВЕНИ ПРЕГЛЕД

Упућује се _____
(име, име оца, презиме)
Датум рођења _____
Број личне карте _____
Матични број _____
На здравствени преглед _____

ради: _____
_____
_____

Категорија А, Б, Ц и Д, сходно члану 4. Правилника о здравственим условима које морају испуњавати железнички радници, начину њиховог утврђивања и времену њиховог проверавања.

У току рада на радном месту _____

Железнички радник је изложен опасностима од: _____
_____

Прилог: медицинска документација

Датум пријема _____
Потпис железничког радника _____
_____

М.П.

Овлашћено лице _____

_____
(Здравствена установа)
Број: _____
Датум: _____
У _____

**УВЕРЕЊЕ
О ЗДРАВСТВЕНОЈ СПОСОБНОСТИ ЗА РАД ЖЕЛЕЗНИЧКОГ РАДНИКА**

1. У складу са чл. од 17. до 27. Правилника о здравственим условима које морају испуњавати железнички радници („Службени гласник РС”, бр. 24/17), дана _____ године извршен је:
  - а) здравствени преглед пре заснивања радног односа;
  - б) здравствени преглед пре распоређивања на одређено радно место;
  - в) здравствени преглед пре упућивања железничког радника на школовање или стручно обучавање (усавршавање) за обављање послова одређеног радног места;
  - г) редовни здравствени преглед;
  - д) ванредни здравствени преглед за рад на радном месту А, Б, Ц, Д категорије (1)
код _____ рођен-а _____ године, л. к.
бр. _____ издате од _____, матични број _____.
2. На основу извршених здравствених прегледа именовани испуњава следеће здравствене услове:
  - а) опште здравствено стање и физичке и психичке способности _____ групе;
  - б) стање чула слуха и испитивање функције говора и равнотеже _____ групе;
  - в) стање чула вида _____ групе;
  - г) распознавање боја по псеудоизохроматским таблицама
распознаје – не распознаје (1);
  - д) степен колорне аномалије (Нагел аномалоскопом) AQ
(према потреби) _____;
  - ђ) за време рада на радном месту НЕ – МОРА носити наочаре (1);
3. Према испуњавању услова из тачке 2. овог уверења, именовани ИСПУЊАВА – НЕ ИСПУЊАВА (1) здравствене услове за рад на радном месту А, Б, Ц, и Д категорије (1).
4. Одређује се ванредни преглед за _____
Напомена: _____
5. Датум истека лекарског уверења: _____

Правна поука: На ово уверење може се изјавити приговор у року од осам дана од дана његовог пријема. Приговор се подноси здравственој установи која је вршила здравствени преглед, непосредно или преко организационе јединице. Поднети приговор не задржава извршење овог уверења осим у случају из члана 37. Правилника.

(1) Непотребно прецртати

Овлашћени лекар
_____